

A francia gyümölcsstermelők 68. éves kongressusa

A francia gyümölcsstermelők és a kormányzat viszonya továbbra sem nevezhető felhőtlennek, mivel számos olyan kérdés van napirenden, ahol a vélemények jelentősen különböznek egymástól. Az egy évvel korábbi kongresszushoz képest érdemi előrelépés csupán a növény-egészségügyi okok miatt kivágásra ítélt ültetvények utáni kártérítést biztosító alap ügyében történt, mivel mostantól minden gazdára vonatkozik az alapba történő befizetési kötelezettség.

Január 30-31-én Lyonban tartotta éves – sorrendben 68. – országos kongresszusát a francia gyümölcsstermelők szövetsége ([FNPF](#), *Fédération Nationale des Producteurs de Fruits*), ennek nyilvános ülésén Stéphane Le Foll miniszter nevében és képviselőként Christine Avelin, a kabinet növénytermelésért és a tengerentúli területek mezőgazdasági kérdéseiről felelős tanácsadója tolmácsolta a tárcavezető gondolatait a kongresszus résztvevőinek.

Avelin asszony emlékeztetett arra, hogy a kormányzat igyekszik mindent megtenni, hogy a munkabérré rakódó terhek nagyságában megnyilvánuló különbségek és a kölcsönzött munkaerő alkalmazása miatt tapasztalt uniós szintű versenysemlegességi problémák csökkenjenek. Jelezte, ebből a szempontból jelentős előrelépés, hogy Németországban hamarosan a gazdaság minden ágazatában bevezetik a kötelező minimálbér intézményét. Fölhívta továbbá a figyelmet arra, hogy a szezonális munkavállalókkal kapcsolatos *dispositif TO-DEⁱ*, azaz a túlórákra adott kedvezmény megmarad 2015-ben is. A versenyképességi és munkahely-teremtési adóhitel intézményét pedig úgy módosítanák ([crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi](#), CICE), hogy az a szövetkezetek számára is elérhető legyen, valamint nagy reményeket fűznek ahhoz, hogy a kutatási adóhitel adta lehetőségekkel is élni tudnak az ágazati szereplők.

A versenyképességi kérdésekkel összefüggésben említést tett a klimatikus szélsőségek okozta károk kompenzálásáról és a termésbiztosítási rendszerről – a miniszter, mint mondta, kezdeményezte egy ezekkel kapcsolatos munkacsoport fölállítását és reméli, hogy ez érdemben hozzá fog járulni a valóban eredményes intézkedések meghozatalához, valamint előmozdítja a termésbiztosítás terén az állam, a biztosítók és a gazdák közötti egyeztetéseket.

Elismerte, a gyümölcsösök fölújítási aránya jóval elmarad az elvárható mértéktől, ami negatívan hat a gazdaságok versenyképességére. Mint fogalmazott, megpróbálnak nemzeti szinten minden lehetséges forrást mozgósítani, amit 2015-től a régiók által kezelt FEADER-forrásokkal lehet majd kiegészíteni. Jelezte, természetesen a gyümölcsstermelő gazdaságokra is vonatkoznak azok a modernizációs intézkedések, amiket a tárca a közeljövőben szándékozik indítani a teljes francia mezőgazdaságot lefedve.

Válaszában az FNPF elnöke, Luc Barbier emlékeztetett arra, a 2013-as év nagyon sok szempontból rendhagyó és nehéz volt, hiszen nagyon elhúzódott és megkésett a virágzás, nagyon hűvös volt a tavasz, sok helyen fagykárak voltak, esős volt a nyár, három hetes késést mutatott az érés. Noha az árakat tekintve nem voltak értékesítési problémák, az áralap nagysága nem érte el a várakozásokat. Viszont hatalmas problémát jelent, hogy az utolsó 10 évben a gyümölcsstermelés volumene általában 15-20, az őszibarack és a nektarin esetében 50%-kal csökkent és már messze nem képesek a belső fogyasztási igények maradéktalan kielégítésére a legtöbb gyümölcs esetében.

Emlékeztetett arra, hogy az érdekképviselői munkának köszönhetően eddig nem alkalmazott források nyílnak meg (FEADER) az ültetvény-fölújításokra, sikerült elérni a növény-

egészségügyi kárenyhítő alapba való befizetés kötelezővé tételét és az alap működésének érdemi elindítását. Komoly reményeket fűzött az általános gazdaság-modernizációs programhoz, ami a gyümölcsstermelők számára is hozzáférhető és összesen 200 millió eurós forrást jelent, de ez csak kellő fölkészüléssel és szakmai összefogással vehető érdemben igénybe.

Az ágazatot érintő problémák között több olyat említett, aminek kifejezetten belpolitikai, költségvetési összefüggései vannak, első helyen citálva a milánói világkiállítás francia standját. Föltette a kérdést, miért kell ennek finanszírozását 4 millió eurós határig a FranceAgriMer költségvetéséből megoldani, ezzel is csökkentve az ágazati politikák megvalósítására használható forrásokat? *(A milánói világkiállítást Franciaország a francia élelmiszer-ipar kirakatának is szánja, pontosabban ezen keresztül kívánja bemutatni, szerinte miként lehet megoldani az emberiség élelmezését 2050-ben. Az ezzel kapcsolatos terveket Alain Bergerⁱⁱ, a francia pavilon kormánybiztosa mutatta be egy héttel korábban egy párizsi rendezvényen elismerve egyben, hogy a költségek fedezetére egyelőre nincs meg a fedezet.)*

A versenyképességi és munkahely-teremtési adóhitel intézményéről ([crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi](#), CICE) úgy fogalmazott, az egyéb adó- és járulékemelések bőven közömbösítik ennek hatását, tehát a tárcavezetőnek nem kellene ezt komoly eredményként föltüntetnie minden lehetséges alkalommal, amikor az elért eredményeket számba veszi.

A mezőgazdaság jövőjével kapcsolatos, a Nemzetgyűlés által első olvasatban már megfogalmazott törvényjavaslatról szólva kifejtette, nonszensz, hogy ennek szellemében a növényvédőszeres engedélyezési folyamata teljes egészében átkerül az [ANSES](#)ⁱⁱⁱ-hez, aki egyszerre elbírálja az adott szert és kiadja az engedélyezést is. Szerinte ez pontosan az az eset, amikor a bűnöző saját magát ítélné el a bíróságon. Úgy véli, ez egyértelműen a tárca felelősség alóli kibújását jelenti és nem ad semmilyen mozgásteret a termelőknek és gyakorlatilag el is lehetetlenítik a hatékony és okszerű növényvédelmet.

A törvény egyik fő elemének tartott GIEE-k, azaz az úgynevezett „**ökonómiai és környezetvédelmi csoportok**” (*groupements économiques et environnementaux*) kapcsán úgy fogalmazott, csak reméli, hogy a döntésben illetékes állami hivatalokat nem akarja a tárca arra fölhasználni, hogy megkerülje a szakszervezeti többségi képviselői tiszteletben tartásának és magának a képviselői demokráciának az elvét. Attól tartanak ugyanis, hogy a tárca a GIEE-kkel kapcsolatos döntések meghozatalakor közvetve más szakszervezeteknek is beleszólást enged (Modéf, Confédération paysanne, Coordination rurale), míg ha maximálisan tiszteletben tartanák a kamarai választások eredményét, akkor csak az FNSEA-JA szövetség fejthetné ki véleményét ezekben a kérdésekben.

Aláhúzta, a mostani szociális rendszer fenntarthatatlan, a háború után elindított nyugdíjrendszer évtizedek óta teljes reformra szorulna, de nincs politikai bátorsága senkinek ahhoz, hogy ezen változtasson, noha a szakmai szervezetek évtizedek óta hangoztatják, hogy így nem lehet versenyképesen termelni, mivel részben a túlhaladott társadalombiztosítási rendszer az oka a bérekre rakódó hatalmas munkaadói terheknek.

Az általános hangulat nem javult, mondta Barbier, két éve nincs érdemi változás az ágazat helyzetét tekintve, a morális bizonytalanság és a kiszolgáltatottság érzete pedig több kárt tesz, mint bármilyen természeti katasztrófa. Emlékeztetett arra, hogy Stéphane le Foll az újévi beszéde során egyetlen egyszer sem tett említést sem a zöldség-, sem a gyümölcsstermelőkről, ami akár azt is jelenthetné, hogy „tudomást sem akar róluk venni és nem csoda, hogy egyik

szervezet kongresszusára sem ment el”. Aláhúzta, a szakminiszter újdonságként „tálalta” az elmúlt bő egy évben a „termeljünk másként” programját, miközben a gyümölcsstermelők három évtizede nem csinálnak mást, csak igyekeznek másként és jobban termelni, de ez senkit nem érdekel. Kifejtette, nem lehet egymással szembe állítani a termelőket, az egyes termelési és értékesítési formákat, „*mindenkinek van hely a nap alatt*”, csak az összhangot kell megteremteni.

Igen kritikusan fogalmazott a köztársasági elnök és a miniszterelnök által az elmúlt hónapban gazdasági „csodaszerként” emlegetett javaslat csomagokról is - szerinte semmi nyomát nem látni sem a „versenyképességi sokknak”, sem az „adminisztrációs egyszerűsítési sokknak”.

A francia gyümölcsstermelés mindennapjaihoz tartozik még...

Franciaországban a növény- és állat-egészségügyi, valamint klimatikus szélsőségek miatt bekövetkező károkat a Fonds de Mutualisation Sanitaire et Environnemental (FMSE) hivatott kompenzálni, ideális esetben teljes egészében megtéríteni. A gyümölcs ágazatban a szolidaritási alap 2011. végén állt föl, de először csak önkéntes befizetésekkel. Emiatt nem sikerülhetett kellő szintre föltölteni az alapot, így a kártérítések csak részlegesek lehettek (2011-ben 400, 2012-ben 300 termelő kapott ilyet). Az idei évtől mindenkire kiterjesztették a fizetési kötelezettséget, azaz általánossá vált a CVO („önkéntes kötelező hozzájárulás”) fizetése. Amíg ez nem volt kötelezően fizetendő, ennek mértéke 30 euró volt minden hektár gyümölcs után, de amióta kiterjesztették a használatát, ez megváltozott. Aktív, a gyümölcsstermelést főfoglalkozás-szerűen folytatók esetében ez gazdánként és évente 60 euró, ha ez a tevékenység csak kiegészítő jellegű, 35 euró. A már nem aktív, de gyümölcsösökkel bírók gazdák szolidaritási megfontolásból 10 eurót fizetnek.

Ezzel kapcsolatosan egyes gazdák úgy fogalmaztak, önmagában nem ér semmit, hogy megteremtődött a fedezet a karantén kórokozók megjelenése miatt kivágásra ítélt ültetvények utáni kártérítésre (eddig egyedül a sarkavírussal kapcsolatos programot akkreditálta a tárca), ha nem ellenőrzik kellő szigorúsággal azt, hogy más uniós tagországból ezek a kórokozókat fertőzött szaporítóanyaggal ne lehessen behurcolni. Sürgették, hogy minél előbb legyenek egységes uniós normák erre vonatkozóan, amivel valóban vissza lehet szorítani a problémát.

A SOLAAL^{iv}-t még Jean-Michel Lemétayer volt FNSEA-[elnök kezdeményezésére hozták létre](#), célja, hogy a rászorultak élelmiszer-segélyezésében szerepet vállaló szervezeteket összefogja, ezen keresztül is előmozdítva a termelők és élelmiszer-ipari szereplők által jótékonyági célra följánlott termékek minél hatékonyabb célba juttatását. A SOLAAL-nak az FNPF, a Légumes de France és az Interfel is tagja, azaz a zöldség-gyümölcs ágazat maga is komoly szerepet vállal abban, hogy a legelesettebbek is friss zöldséghez és gyümölcshöz juthassanak és ezen keresztül javuljon táplálkozásuk minősége. A SOLAAL legutóbbi akcióinak köszönhetően 5,5 tonna őszibarack, 3 ezer liter almálé, 35 ezer tojás, 5 tonna zöldség, 80 tonna alma, 4 tonna kivi és 55 tonna tészta és búzadara jutott el a rászorulókhöz. Az akciók sikeréhez hozzájárul, hogy a francia állam olyan pénzügyi szabályokat határozott meg az élelmiszer-adományokra, hogy a termelőknek semmilyen anyagi hátrányuk nem származik abból, ha fogyasztásra minden korlátozás nélkül alkalmas, de pl. küllemét tekintve értécsökkenként gyümölcsöt jótékonyági célra ajánlják föl, továbbá nem terheli őket sem a megsemmisítés, sem az esetleges tárolás, csomagolás költsége.

Gilbert CHAVAS (elnök, Comité Stratégique Fruits Rhône-Alpes) szerint a dió a jövőt tekintve kifejezetten ígéretes faj, mivel az országos szükségletet jelenleg csak 60%-ban képesek megtermelni, így értékesítési problémákkal nem kell számolni. Megjegyezte, a

gazdaságok csak akkor tudnak érdemben előrelépni és fejlődni, ha képesek lesznek a minél hatékonyabb innovációra é ennek érdekében az egymással való érdemi együttműködésre.

ⁱ [dispositif d'exonérations " travailleurs occasionnels "](#)

ⁱⁱ korábbi élelmiszer-ágazati tárcaközi megbízott (Délégué interministériel aux industries agroalimentaires et à l'agro-industrie), azt megelőzően a Szenátus elnöke mellett dolgozott tanácsadóként, még korábban Jean Glavany mezőgazdasági miniszter (PS, Jospin-kormány) kabinetigazgatója volt.

ⁱⁱⁱ Agence nationale de sécurité sanitaire, de l'alimentation, de l'environnement et du travail – nemzeti egészség-, élelmezés-, környezet- és munka-biztonsági ügynökség

^{iv} SOLidarité des producteurs Agricoles et des filières ALimentaires